

SUNDHEDSMINISTERIET

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundhedsudvalg

Dato: 01-03-2022
Enhed: ELU
Sagsbeh.: DEPASP
Sagsnr.: 2202417
Dok. nr.: 2133015

Folketingets Sundhedsudvalg har den 1. februar 2022 stillet følgende spørgsmål nr. 360 (Alm. del) til sundhedsministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Torsten Gejl (ALT).

Spørgsmål nr. 360:

”Er det sundhedsministerens opfattelse, at covid-19 er luftbåren?”

Svar:

Sundhedsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet følgende bidrag fra Statens Serum Institut (SSI):

”Gennem hele pandemien har der været diskussioner blandt fagfolk, medier m.fl. om risikoen for smitte via luft - diskussioner, som løbende er gentaget i forbindelse med, at der er opstået nye varianter, især fordi den nye variant har været mere smitsom end den foregående. Alfa-varianten var således mere smitsom end Wuhan-varianten, og delta-varianten var mere smitsom end alfa-varianten.

Dette gør sig også gældende nu, hvor omikron-varianten har udkonkurreret delta og på kort tid er blevet den dominerende variant i Danmark -den udgør således ca. 90% af alle varianter. Der er dokumentation for, at omikron er mere smitsom end delta og tidligere varianter. Den hurtige spredning af omikron i forhold til delta vurderes primært at være relateret til, at det er en flugtvariant, der undviger immunitet efter både infektion og fuld vaccination med 2. stik.

Der er ikke dokumentation for, at dette skulle skyldes ændrede smitemåder, herunder ændring fra dråbe-og kontaktsmitte til luftbåren smitte. Et givent virus ændrer ikke pludselig smitemåde, selv om det muterer, og der opstår nye varianter. Dette gælder også for SARS-CoV-2, som smitter via kontakt, dråber og gennem luft via aerosoler (fx ved sang, råb, og visse undersøgelser/behandlinger), jævnfør tidligere noter fra SSI.

Luftbåren smitte defineres på forskellig vis i mange lande, og det kan derfor give anledning til forvirring, når man i udenlandsk litteratur læser, at SARS-CoV-2 smitter via luft. I Danmark defineres luftbåren smitte som smitte via dråbekerner (meget små indtørrede dråber), der kan holde sig svævende i luften i lang tid og over længere afstande. Det er primært mæslingevirus og skoldkoppevirus, der opfylder de betingelser, og som dermed er de mest smitsomme vira vi kender til, med reproduktionstal (kontakttal) op til 18. Til sammenligning er reproduktionstallet for omikron ca. 6.

WHO har per 23.december 2021 ændret beskrivelsen af smitemåder for SARS-CoV-2 på deres hjemmeside og anfører nu, at virus kan smitte via luft på både korte og længere afstande. Når man nærlæser den definition, der ligger til grund for ændringen, så er den ikke væsentlig forskellig fra det, som vi i Danmark betegner som

”smitte gennem luft” eller ”inhalationssmitte”, der fx kan foregå via sang, råb og visse undersøgelser og behandlinger i patienters luftveje benævnt aerosolgenererende procedurer etc. SSI vurderer derfor, at der ikke er noget nyt i WHO’s udmelding i forhold til smitemåder for SARS-CoV-2.

Konklusion

SSI vurderer fortsat, at SARS-CoV-2 primært spredes via kontakt-og dråbesmitte. I de fleste tilfælde vurderes, at smitte sker fra person til person inden for en afstand af 1-2 meter ved udskillelse af dråber fra luftveje i forbindelse med tale, host og nys. Under særlige omstændigheder kan spredning af aerosoler med virus i en afstand større end 2 meter fra smitekilden forekomme, fx ved sang og råb (inhalationssmitte) samt ved udførelse af visse undersøgelser og behandlinger i patienters luftveje. Virusholdigt materiale kan også afsættes på overflader, fx borde, håndtag og gelænder. Ved berøring heraf og efterfølgende kontakt med mund og næse kan smitte føres videre (kontaktsmitte).”

Regeringen bliver løbende orienteret om nye studier og viden om, hvordan covid-19 smitter og deler denne viden med Folketinget, når der foreligger nye vurderinger.

Med venlig hilsen

Magnus Heunicke / Frida Langgaard Jensen